

Остап Вишня
(1889 – 1956)

До 135-річчя від дня народження
українського письменника-сатирика

«Мабуть з часів Котляревського не сміялась Україна таким життєрадісним, таким іскрометним сонячним сміхом, яким вона засміялась знову в прекрасній творчості Остапа Вишні», – писав Олесь Гончар.

Неймовірний талант і неймовірна людина. У постаті Остапа Вишні поєдналися внутрішня доброта і відчайдушність, патріотизм, ніжність і трагізм. Він пережив заслання і переслідування, смерть дружини і нерозуміння сина. Він усміхався і залишався вірним — собі, рідним і державі! Протягом усього свого творчого шляху Остап Вишня виступав як талановитий і неповторний митець, слово якого глибоко проникало в пласти народного життя й успішно слугувало його безупинному поступові. Справедливо буде сказати: творчість гумориста надихалась і окрилювалась великим поняттям Народ, про що він полишив щирі свідчення в своїх щоденникових записах.

Остап Вишня жив у бурхливі часи. Він один з тих, кого ми називаємо покоління «Розстріляного відродження». Письменник входив до літературних угруповань «Плуг» і «Гарт». Згодом став головним

редактором журналу «*Перець*». У 1933 р. був репресований (за звинуваченням у замаху на Постишева) і ув'язнений на 10 років у радянських таборах. У 1943 р. письменника звільнено.

Остап Вишня написав близько двох з половиною тисяч творів: це гуморески, нариси, фейлетони, памфлети, мемуари, щоденник, переклади. Він започаткував у літературі новий жанр – усмішку (різновид гумористичного оповідання, в якому оповідь про події була короткою, точною, дотепною і доброю).

Як мудрий знавець природи й співець її щедротного світу постає Остап Вишня в усмішках власне мисливських — про перебування людини на полюванні, риболовлі, допитливість і вміння пізнавати звички й характери «мешканців» лісу, степів, річок, озер. Поетичний лад усмішок зумовлений тим, що в них діє спостережливий, багатий душею оповідач, якому притаманне чуття прекрасного й який уміє скористатися народним колоритним словом, знає численні «бувальщини» з мисливського побуту.

Цікаві факти про Остапа Вишню

- Псевдонім, що став іменем: Остап Вишня обрав собі псевдонім, поєднавши імена персонажів українського народного гумору: Остапа і Вишні. Це прізвище стало настільки популярним, що багато хто не знав його справжнього імені (Павло Михайлович Губенко).
- Багатодітна родина: Виростав у родині з сімнадцятьма дітьми, що значною мірою вплинуло на його любов до простих людських історій і народного гумору.
- Був патріотом УНР, завідував Медико-санітарною управою Міністерства шляхів УНР. Особисто працював у потягах, завалених тифозними хворими. Допомагав хворим ліками та дотепними анекдотами.
- Із 1925-го і фактично до смерті на Вишню писали доноси. В архівах нараховано понад 50 агентів. Серед донощиків – чимало звільнених колишніх політв'язнів, яких Вишня сприймав за своїх.
- Українського гумориста та публіциста, якого ще до арешту називали королем тиражу та народним улюбленцем, радянська влада звинуватила в тероризмі – інкримінували замах на секретаря ЦК КП(б)У Постишева. Так народного письменника та улюбленця більшовики зробили “ворогом народу” та терористом.
- Засудження та табори: У 1933 році був репресований і засуджений до десяти років ув'язнення у таборах. Відбував покарання на Соловках і в інших місцях, де, попри важкі умови, не втрачав почуття гумору.
- Народна любов: Остап Вишня був одним із найпопулярніших письменників України. Його книги видавалися багатомільйонними накладками, а твори входили в шкільні програми.

- Співпраця з “Вісником”: У 20-х роках Вишня активно співпрацював із гумористичним журналом “Червоний перець”, створюючи фейлетони, що стали візитною карткою журналу.
- Боротьба за здоров’я: Страждав на серцеві захворювання, які загострилися після років перебування в ГУЛАГу, але продовжував писати до останніх днів свого життя.
- Остапа Вишню пов’язують із діяльністю ОУН. А в деяких джерелах навіть називають легальним зв’язковим, який використовував власні фейлетони для одностороннього каналу передачі інформації про діяльність УПА. Історики цього факту не заперечують, лише наголошують: остаточно пролити світло на ті події можуть лише архіви СБУ.
- Любов до природи: Вишня був завзятим мисливцем і рибалкою. Це хобі знайшло відображення у його творах, де він часто описував подорожі на природу, полювання і риболовлю з гумором і теплотою.
- Повернення до літератури: Після звільнення з таборів Вишня повернувся до літературної діяльності, а його перші твори після повернення відразу здобули визнання.

 У своєму щоденнику писав, що для літератури треба передовсім – чесність. Потім уже – талант, здібність та інше. Тоді й буде література!

- Реабілітований за рік до смерті. Помер у віці 67 років.
- Увічнення у літературі: В українській літературі з’явився навіть термін “вишневий гумор”, що означає легкий, доброзичливий гумор, сповнений любові до людини і життя.

Вшанування пам’яті Остапа Вишні

Пам’ять про Остапа Вишню живе в серцях багатьох українців. На його честь у Києві та багатьох інших містах названі вулиці, а також встановлені пам’ятники. Байкове кладовище, де похований письменник, стало місцем вшанування його пам’яті.

У 2004 році в Києві відкрито літературно-меморіальний музей Остапа Вишні, де зібрано численні матеріали про його життя та творчість. Музей розташований у будинку, де він мешкав останні роки свого життя. У Полтаві, на малій батьківщині письменника, також діє музей, присвячений його пам’яті.

У 1991 році Український національний культурний фонд заснував Літературну премію імені Остапа Вишні, якою нагороджують за найкращі твори в жанрі сатири та гумору. Щорічно в Україні проводяться літературні читання та фестивалі, присвячені творчості Вишні, що свідчить про його незгасаючу популярність і вплив на сучасну культуру.

У 2016 році на честь Остапа Вишні в Києві відбулася масштабна виставка, присвячена його життю та творчості. У 2021 році, до 135-річчя з

дня народження письменника, у Львові відбулося урочисте відкриття пам'ятника Остапу Вишні. Відбуваються численні заходи, присвячені його пам'яті, і сьогодні його твори продовжують видаватися, а також адаптуються для театральних вистав і кінофільмів.

Його ім'я стало символом українського гумору та сатири, які зберігають свою актуальність і сьогодні.

«Що треба, щоб мати право з людини посміятися, покепкувати, навіть насміятися з своєї, рідної людини?.. Треба — любити людину. Більше, ніж самого себе». – розмірковував письменник. В цих рядках — весь Остап Вишня, його громадське та письменницьке кредо, його стиль та творча манера. Вся його творчість позначена невідкритою щирістю та людяністю.

Читайте твори Остапа Вишні! Взяти їх можна в бібліотеці ЗВО УКД . Ми чекаємо на Вас!

